

OBSAH

(Číslice v závorkách udávají paragrafy)

PŘEDMLUVA	5
Úvod	
Jazykový projev (promluva) a jazykový systém (1)	7
Členění (segmentace) promluvy (2–5)	7
Výpověď a její výstavbové roviny (6–8)	10
I. VĚTA	
Definice věty (9)	14
Věta a výpověď (10–14)	15
Modální stavba výpovědi	
Typy vět podle postoje mluvčího k sdělované skutečnosti (15–29)	18
Věty oznamovací (16)	23
Věty tázací (17–26)	24
Otázka zjišťovací (17)	24
Otázka doplňovací (18)	25
Formální a funkční typy tázacích vět: otázky deliberativní a nedeliberativní, pravé a nepravé (19–26)	26
Věty rozkazovací (27)	32
Věty práci (28)	34
Poznámka o citové modifikaci modálních schémat — věty zvolací (29)	35
Vyjadřování subjektivní jistoty mluvčího o platnosti sdělení (30)	36
Vyjadřování modálních významů nutnosti, možnosti a záměru (31–35)	37
Věty kladné a záporné (36–39)	45
Literatura	48
Mluvnická stavba věty	
Syntaktické vztahy, způsoby a prostředky jejich vyjadřování (40–45)	52
Vyjadřování subordinačního (podřadného) vztahu (41)	52
Vyjadřování koordinačního (souřadného) vztahu (42)	55
Odchytky v mluvnické stavbě věty: nemotivované — atrakce, zeugma, kontaminace, anakolut; motivované (43)	56
Predikace (44–45)	59
Literatura	61
Typy (jednoduché) věty slovesné a jejich systém (46–69)	62
Typy dvojčlenné a jednočlenné (47–49)	62
Typy sponové a nesponové (50–54)	64

Typy agentní a deagentní (55–65)	68
Kategorie deagentnosti a prostředky jejího vyjadřování (55–58)	68
Dispoziční typy deagentních vět (59–60)	71
Dějové typy deagentních vět (61–65)	72
Typy podle valence přísudkového slovesa (66–67)	75
Poznámky k jednočlenným větám slovesným (68–69)	89
Tzv. neslovesné věty jednočlenné (70–78)	93
Věty jmenné (70–73)	93
substantivní (71)	93
adjektivní (72)	94
adverbiální (73)	94
Věty infinitivní (74)	95
Věty vokativní (75)	96
Věty citoslovečné (76–78)	98
Literatura	100
Větné členy (79–155)	105
Úvodní výklady (79–82)	105
Základní větné členy (83–111)	110
Základní člen věty jednočlenné (84–85)	110
Podmět (86–91)	111
Přísudek (92–111)	116
Slovesný (93–94)	116
Slovesně-jmenný (95–106)	118
Spona (96–99)	118
Jmenná část (100–106)	121
Neslovesný (107)	125
Shoda přísudku s podmětem (108–111)	126
Rozvíjející větné členy (112–141)	128
Úvodní výklad (112)	128
Přívlastek (113–120)	129
Shodný adjektivní (114–115)	129
substantivní (116)	131
Neshodný rektční (117)	133
přimykatící (118)	134
s nominativem jmenovacím (119)	135
infinitivní (120)	135
Přístavek (121)	135
Předmět (122–130)	136
V pádě prostém:	
v akuzativu (123)	137
v genitivu (124)	138
v dativu (125)	140
tzv. volný dativ (126)	140

v instrumentálu (127)	141
V pádě předložkovém (128)	142
Infinitivní předmět (129–130)	143
Příslovečné určení (131–137)	145
Úvodní výklad (131–132)	145
Určení místa (133)	147
času (134)	148
způsobová: vlastní způsob, průvodní okolnost, míra, účinek, výsledek, zřetel, nástroj a prostředek, látka (původ) a původce (135)	149
příčinná: příčiny a důvodu, účelu (136)	152
podmínky a přípustky (137)	153
Doplňěk (138–141)	153
Adjektivní (139)	155
Substantivní (140)	156
Infinitivní (141)	157
Literatura	158
Několikanásobné členy věty (142–155)	162
Úvodní výklad (142–146)	162
Druhy vztahu mezi jejich částmi:	
slučovací (147)	167
odporovací (148–149)	169
stupňovací (150–151)	170
vyučovací (152–153)	172
důsledkový (154)	173
jiné vztahy (155)	174
Literatura	174
Polovětné útvary (156–161)	175
Úvodní výklad (156)	175
Přechodníkové vazby (157–158)	176
Obraty s přídavnými jmény slovesnými (159)	177
Obraty s infinitivem (160)	178
Jiné případy (161)	179
Literatura	179
Aktuální členění výpovědi	
Úvodní výklad (162)	181
Prostředky výstavby aktuálního větného členění (163–166)	182
Slovosled (163–164)	182
Úsekový předěl (165)	184
Větný přízvuk (166)	185
Některé specifické postupy ve výstavbě aktuálního větného členění (funkční perspektivy výpovědi) (167–187)	185
Subjektivní slovosled (167–169)	185
Zdůrazňování jádrových nebo východiskových komponentů (170–174)	188

Příznaková podoba kadence (171)	188
Dezautomatizace polohy větného přízvuku (172)	189
Slovosledná inverze (173)	190
Zdůrazňovací (vytýkácí) částice (174)	190
Osamostatňování částí výpovědi (175—180).	191
Vytčení východiska (175—176)	191
Dodatkové připojení východiska (177)	194
Vytčení jádra (178)	194
Dodatkové rozvíjení jádra (179—180)	195
Opakování částí výpovědi (181—187)	197
Nemotivované (181).	197
Motivované (182—187)	198
Intenzifikující (183)	198
Emfaticko-emocionální (184)	199
Formální rozdíly obou druhů (185—187).	200
Elipsa (188—189).	205
Literatura	207

Citová výstavba výpovědi

Úvodní výklady (190—192)	210
Signalizace citového zabarvení jazykových jednotek obecně (193).	212
Prostředky citového zabarvení pojmenování (194)	212
Prostředky citového zabarvení výpovědi (195—204)	215
V rovině mluvnické stavby (196—197)	216
V rovině modální stavby (198—201)	220
V rovině aktuálního větného členění (202—204)	225
Literatura	227

II. SOUVĚTÍ

Úvodní výklad (205)	229
Spojení vět v souvětí (206)	230
Vztah vět v souvětí (207—211)	231
Subordinace a koordinace větná a členská (207—208)	231
Vyjadřování těchto vztahů v souvětí (209)	232
Rozpor mezi druhem vztahu a formou jeho vyjádření (210)	233
Kritéria klasifikace souvětí (211)	234
Poznámka o složitém souvětí (212)	236
Literatura	236

Souvětí souřadné

Úvodní výklady (213—215)	238
Druhy souřadného souvětí (216—238)	240
Slučovací (216—220)	240
Sémantická a formální diferenciacce (217—219)	241
Tzv. nepravé věty vztažné (220)	244

Odporovací (221–226)	246
Typ protikladný (konfrontační) (222–223)	246
omezovací (224–225)	248
popírací (opakový) (226)	250
Stupňovací (227–229)	251
Vylučovací (230–233)	254
Typ eventualitní (230)	254
rektifikační (231)	255
libovlnostní (232)	255
adverzativně důsledkový (spěchej, sice přijdeš pozdě) (233)	256
Důsledkové (234–236)	257
Důvodové a vysvětlovací (237–238)	258
Literatura	259

Souvětí podřadné

Úvodní výklady (239–244)	261
Typy vedlejších vět podle jejich členské platnosti (240)	261
Typy vedlejších vět podle jejich obsahového poměru k větě řídicí (241–244)	264
Vedlejší věty obsahové (245–264)	268
Obecná charakteristika (245–249)	268
Obsahové věty oznamovací (250–258)	271
S indikativem (251–255)	272
S kondicionálem (256–257)	275
Pořadí vět (258)	277
Obsahové věty tázací (259–261)	277
Závislé otázky zjišťovací (260)	278
doplňovací (261)	279
Obsahové věty žádací (tj. rozkazovací a přací) (262–264)	280
Přímá, nepřímá a polopřímá řeč (265–273)	282
Přímá řeč (267–268)	284
Nepřímá řeč (269–271)	286
Polopřímá řeč (272)	289
Přechodné útvary (273)	290
Vedlejší věty doplňovací vztahné (274–282)	290
Obecná charakteristika (274–276)	290
Vztahné věty adjektivní (277–279)	293
substantivní (280–282)	295
Vedlejší věty příslovečně určovací (283–331)	297
Obecná charakteristika (283–284)	297
Věty místní (285–286)	299
Věty časové (287–300)	301
vyjadřují časové zařazení děje (kdy?) (289–295)	302
vymezují trvání děje věty hlavní (jak dlouho?) (296–299)	307
vyjadřují rychlý sled dvou dějů (300)	310

Věty způsobové a měrové (301–315)	311
Srovnávací (302–308)	313
Význam podobnosti (303)	314
totožnosti, stejné míry (304–307)	315
nestejně míry (308)	317
Účinkové (309–313)	317
Účinek reálný (310–311)	318
hypotetický (312–313)	319
Prostředkové (314)	321
Vyjadřující způsobovou průvodní okolnost (315)	321
Věty příčinné a důvodové (316–318)	322
Věty účelové (319–320)	324
Věty podmínkové (321–323)	325
Podmínka reálná (322)	326
ireálná (323)	327
Věty přípustkové a podmínkově přípustkové (324–328)	328
Přípustkové (324–325)	328
Podmínkově přípustkové (326–328)	329
Věty výjimečné a omezovací (329–330)	331
Věty zřetelové (331)	333
Literatura	334

Souvětí s juxtaponovanými a parentetickými větami

Juxtapozice („položeni vedle sebe“) (332)	337
Parenteze (věty vložené, vsuvky) (333–335)	338
Literatura	339
Přehled souvětých typů	340

Složitě souvětí

Úvodní výklad (336)	341
Složitě souvětí se základní strukturou podřadnou (337)	341
souřadnou (338)	344
Kombinace obou typů (339)	344

Vštosled

Úvodní výklad (340)	346
Vštosled v souvětí souřadném (341–342)	346
podřadném (343–345)	348
Literatura	350

Index gramatických slov	352
--	-----

Věcný rejstřík	355
---------------------------------	-----

Obsah	362
------------------------	-----